

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2005 ROKU

Powierzchnia ogólna województwa małopolskiego według stanu na dzień 01 I 2005 r. wynosiła 15190 km² i stanowiła 4,9% ogólnej powierzchni Polski. Użytki rolne zajmowały 62,0% obszaru Małopolski (w tym grunty orne 44,0%), grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 30,0%, grunty zabudowane i zurbanizowane 5,0%, grunty pod wodami (powierzchniowymi) 1,5%, a nieużytki i tereny różne po 0,7%.

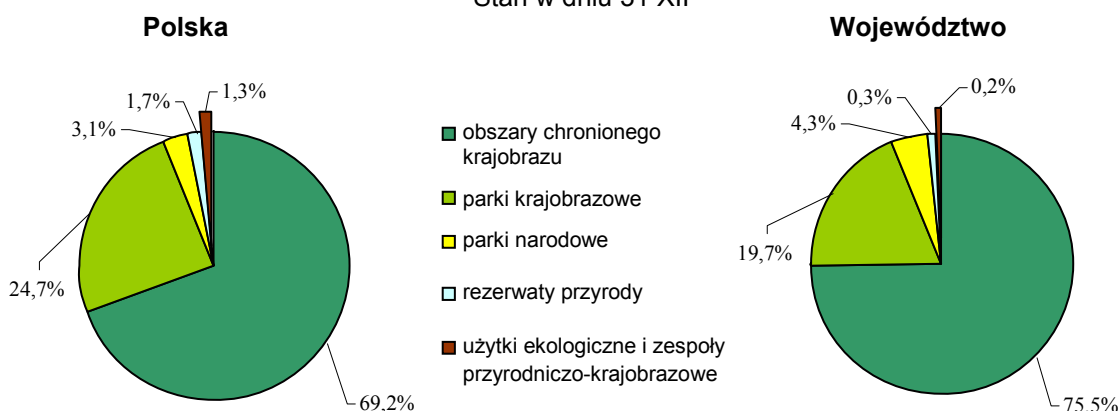
Ilość gruntów rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne w 2005 r. wynosiła 202 ha (o 6,5% mniej niż w ub. roku), 57,4% tych gruntów przeznaczono na cele osiedlowe. Były to głównie grunty III klasy bonitacyjnej.

Powierzchnia **gruntów wymagających rekultywacji i zagospodarowania** na koniec 2005 r. wynosiła 2856 ha (4,4% gruntów kraju), z czego 2827 ha (99,0%) stanowiły grunty zdewastowane, a 29 ha (1,0%) grunty zdegradowane. W ciągu roku zrekultywowano 160 ha gruntów (o 50,9% więcej niż w 2004 r.), a zagospodarowano 40 ha (o 25,0% więcej).

Powierzchnia **obszarów prawnie chronionych** w Małopolsce na dzień 31 XII 2005 r. wynosiła 894,4 tys. ha, co stanowiło 58,9% powierzchni geograficznej województwa i 8,8% powierzchni chronionej w Polsce. W przypadku powiatów: limanowskiego, nowotarskiego, tatrzańskiego, m. Nowego Sącza powierzchnia całego powiatu jest obszarem prawnie chronionym (w 100%). Najmniejszą natomiast powierzchnię obszarów prawnie chronionych posiadają powiaty: oświęcimski - 0,6%, wielicki - 0,4% i m. Tarnów - 0,1%.

STRUKTURA OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

Na 1 mieszkańca przypadło 2738 m² obszarów prawnie chronionych (w kraju - 2667 m² na 1 osobę); najwięcej w powiecie miechowskim - 11470 m² na 1 osobę, a najmniej w m. Tarnowie - 1 m² na 1 osobę.

W końcu 2005 r. na terenie naszego województwa było 2189 obiektów uznanych za pomniki przyrody (niewielki wzrost w porównaniu do ubiegłego roku - o 0,4%), 116 parków spacerowo-wypoczynkowych (5,0% parków krajowych) o przeciętnej powierzchni 11,2 ha (Polska 9,2 ha)

oraz 1024 zieleńce (o przeciętnej powierzchni 0,5 ha) stanowiące 7,6% zieleńców w kraju, przy czym najwięcej ich znajdowało się w Krakowie - 449.

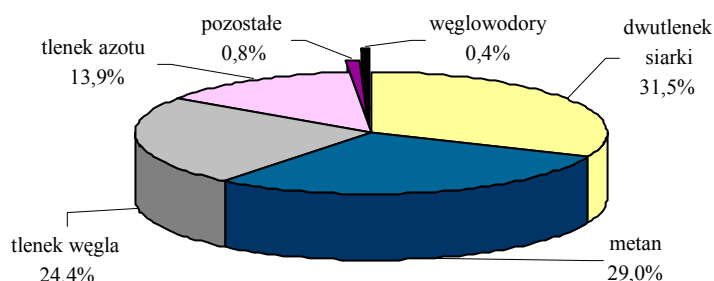
W 2005 r. **emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych** w Małopolsce z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (czyli zakładów sektora energetyczno-przemysłowego) wynosiła 188,5 tys. ton (bez CO₂) i stanowiła 8,9% krajowych zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczeń pyłowych wyemitowano 9,3 tys. ton (0,6 ton/rok/km²) i było ich o 25,0% mniej niż przed rokiem. Emisja ta pochodziła w 64,5% ze spalania paliw. Koncentrowała się w miastach: głównie w Krakowie (47,1% emisji ogółem), Skawinie (15,1%), Trzebini (9,0%) i Tarnowie (7,7%).

Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wynosiła 179,2 tys. ton (11,8 ton/rok/km²), tj. o 4,4% mniej niż w 2004 r. Na nasze województwo przypadało 6,5% zanieczyszczeń krajowych.

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza zatrzymano 1134,4 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych - 99,2% zanieczyszczeń wytworzonych i 162,7 tys. ton gazowych (bez CO₂) - 47,6% zanieczyszczeń wytworzonych.

STRUKTURA EMISJI GAZOWYCH PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA (bez CO₂) W 2005 R.

Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2005 r. wynosił 938,7 hm³ (tj. 61,8 dam³/km²) i zwiększył się w stosunku do ubiegłego roku o 6,7%. Wody pobrane na cele produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem) stanowiły 75,2%, do eksploatacji sieci wodociągowej 15,9%, a do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz uzupełniania stawów rybnych 8,9%.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wynosiło 885,9 hm³ (najwięcej przypadało na powiat krakowski - 636,2 hm³) i było wyższe w porównaniu do roku ubiegłego o 7,4%. Na cele przemysłowe zużyto 77,7%, a na eksploatację sieci wodociągowej 12,9%. Zużycie wody z wodociągów sieciowych w gospodarstwach domowych wynosiło 88,5 hm³ (z czego 72,4% przypadało na miasta, a 27,6% na wieś).

Długość sieci wodociągowej rozdzielczej na dzień 31 XII 2005 r. wynosiła 15720,7 km (o 1,2% więcej niż przed rokiem).

Ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzono do wód powierzchniowych lub do ziemi - 898,5 hm³ (o 7,8% więcej niż przed rokiem) w tym bezpośrednio z zakładów - 804,1 hm³.

Ścieków wymagających oczyszczenia odprowadzono 268,8 hm³ (17,7 dam³/1 km²), z tego 99,2% było oczyszczonych, a 0,8% odprowadzono bez żadnego oczyszczenia. Najwięcej ścieków było oczyszczonych mechanicznie (69,9%).

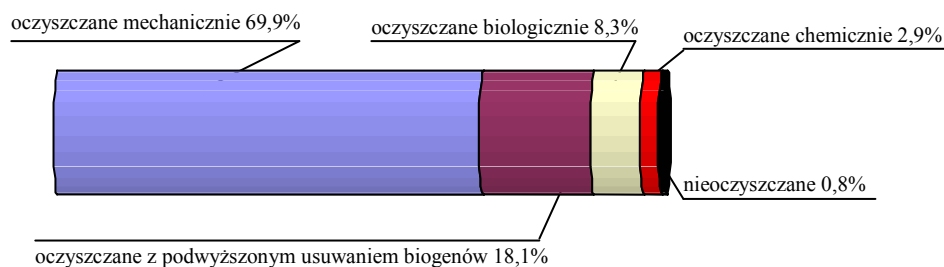
Długość sieci kanalizacyjnej w końcu 2005 r. wynosiła 7156,5 km i wzrosła w porównaniu z 2004 r. o 10,6% (na wsi o 17,3%).

W końcu roku w Małopolsce działało 227 oczyszczalni ścieków komunalnych (186 typu biologicznego, 38 z podwyższonym usuwaniem biogenów i 3 typu mechanicznego).

Oczyszczalni ścieków przemysłowych było 87 w tym: 45 typu biologicznego, 32 - mechanicznego, 7 - chemicznego i 3 z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Modernizowana i uruchamiana sukcesywnie nowoczesna Oczyszczalnia Ścieków w Krakowie-Płaszów II wpłynie bardzo znacząco na poprawę oczyszczania ścieków w Małopolsce, a co za tym idzie na poprawę jakości wód Wisły.

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA W 2005 R.

Ogólna ilość **odpadów** (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowanych (nagromadzonych) w naszym województwie na dzień 31 XII 2005 r. wynosiła 179,5 mln ton. Na 1 km² powierzchni województwa przypadało 11,8 tys. ton odpadów (w Polsce 5,6 tys. ton/km²), najwięcej w m. Krakowie - 159,2 tys. ton/km² i powiecie chrzanowskim - 139,8 tys. ton/km². Aż 91,5% tych odpadów składowanych na składowiskach własnych zakładów znajdowało się na terenie 9 miast województwa, najwięcej w Krakowie - 29,0%, Bukownie - 23,1% i Trzebini - 19,0%.

Odpadów wytworzonych w ciągu roku (z wyłączeniem komunalnych) było 9484,4 tys. ton (o 5,9% mniej niż przed rokiem), co stanowiło 7,6% wytworzonych odpadów w kraju. Z ogólnej ilości tych odpadów 69,4% poddano odzyskowi (m.in. przez recykling), unieszkodliwiono 19,9% (głównie przez składowanie), a 10,6% zmagazynowano czasowo.

W 2005 r. **odpady komunalne** powstające w gospodarstwach domowych, a także pochodzące od innych wytwórców ale mające podobny charakter i skład, zdeponowano na 39 składowiskach o łącznej powierzchni 96,0 ha. W omawianym roku zakończono eksploatację 2 składowisk o powierzchni 4,0 ha.

Zakłady oczyszczania zebrały 630,0 tys. ton odpadów komunalnych zmieszanych (łącznie z wyselekcjonowanymi w ilości 24,5 tys. ton), z czego 65,7% przypadało na odpady powstające w gospodarstwach domowych. 4,9 tys. ton odpadów zmieszanych unieszkodliwiono biologicznie. Wywieziono 843,6 dam³ nieczystości ciekłych, z czego 50,4% z gospodarstw domowych.

Nakłady na ochronę środowiska w 2005 r. wynosiły 575,3 mln zł (w cenach bieżących) i były o 5,7% wyższe niż przed rokiem, a stanowiły 9,6% nakładów ogólnopolskich. Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód - 59,5% nakładów ogółem oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu - 20,1%. Na Kraków przypadło 21,6% całości nakładów na ochronę środowiska w Małopolsce.

Nakłady na gospodarkę wodną w 2005 r. wynosiły 303,9 mln zł (wzrost do ubiegłego roku o 14,2%) i stanowiły 17,7% nakładów ogólnopolskich. Najwięcej środków przeznaczono na zbiorniki wodne - 61,0% oraz na ujęcia i doprowadzenia wody - 18,2%. Na powiat wadowicki przypadło 56,6% tych środków (w związku z budową zbiornika przeciwpowodziowego w Świnnej Porębie).

Notatkę opracowano na podstawie sprawozdań rocznych z ochrony środowiska o symbolu OS i załącznika do sprawozdań F-03, SP, SG-01 cz. 4 oraz sprawozdania M-09 - o wywozie i unieszkodliwianiu odpadów komunalnych. Wykorzystano także dane z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Środowiska, a także dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Więcej szczegółowych informacji dotyczących stanu i ochrony środowiska naturalnego znajdują Państwo w publikacji „Ochrona środowiska w województwie małopolskim w latach 2004-2005”, która ukazała się w listopadzie br.